

ХРОНІКА

Б.В. ЧЕРКАС (Київ)

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНА ЄВРОПА У ЧАСИ СИНЬОВОДСЬКОЇ БИТВИ»

Захід під такою назвою відбувся 24–26 травня 2012 р. у містах Каунасі й Тракаї (Литва). Організатором конференції виступив Університет Вітовта Великого (Каунас) у співробітництві з Інститутом історії Литви (Вільнюс), інститутом історії Ягеллонського університету (Краків, Польща) та міжнародним науковим проектом «Colloquia Russica». У тематику наукового форуму було винесено питання: виникнення й вплив татарського фактора на історію Центрально-Східної Європи; відносини Великого князівства Литовського і татарських правителів у першій половині XIV ст.; передумови та причини битви над Синіми Водами, її хід і наслідки, а також подальший розвиток кампанії; відносини Литви з татарами після битви; вплив цієї події на історію Центрально-Східної Європи.

Конференція зібрала чимало відомих дослідників. Зокрема, свої доповіді виголосили литовські історики *Ю.Кяупене* (Каунас, «Геополітичний і геокультурний простір взаємопроникнення: 1362–1569 рр.»), *М.Шчавінскас* (Клайпеда, «Сарацини – монголи – татари під час хрестових походів у XII–XIII ст.»), *Р.Батура* (Вільнюс, «Джерелознавчі аспекти Синіх Вод»), *Л.Буцевічуте* (Каунас, «Сині Води в контексті історичної картографії»), *В.Янкаускас* (Каунас, «Влада Коріатовичів на Поділлі після Синьоводської битви»), *Р.Петраускас* (Вільнюс, «Світ Гедиміновичів: форми й методи міжнародної політики та дипломатичної діяльності у другій половині XIV ст.»), *С.Ровелл* (Вільнюс, «Взаємовідносини Великого князівства Литовського і татар очима католицької церкви у XV ст.: припущення і вплив»), *М.Сірутавічус* (Каунас, «Татарська проблема і християнська єдність у риторичі дипломатичних перемовин між Великим князівством Литовським і Москвою наприкінці XV ст. – у середині XVI ст.»), *Т.Челкіс* (Вільнюс, «Поняття кордонів Великого князівства Литовського у степу в XIV–XVI ст.»).

Польську сторону представляли *В.Нагірний* (Краків, «Литва у зовнішній політиці галицько-волинських князів в останні роки правління Данила Романовича»), *Д.Домбровський* (Бидгощ, «Перед битвою над Синіми Водами: Біля витоків литовсько-монгольської боротьби за руські землі: Проблеми балтійської політики Романовичів»), *Л.Корчак* (Краків, «Вплив татарського фактора на боротьбу Литви й Польщі за Русь у другій половині XIV ст.»), *Я.Тенговський* (Білосток, «Ольгердовичі, Друцькі та Гольшанські, або Ще раз про походження Софії, четвертої дружини короля Владислава Ягелла»).

Від Білорусії в науковому форумі взяли участь *О.Мартинюк* (Мінськ, «Татари у середньовічній мініатюрі: вороги, сусіди, союзники»), *О.Люба* (Мінськ, «Взаємовідносини

Великого князівства Литовського з Ордою (середина XIII–XIV ст.)), *А.Любий* (Мінськ, «Татарська «війна» князя А.Ольгердовича Полоцького»), від Російської Федерації *С.Полехов* (Москва, «Про джерелознавчі цінності «Повісті про Поділля»») і *А.Масловський* (Азов, «Кочовики Донського правобережжя XIV ст. і міста Золотої Орди»), а від Молдавії – *М.Русев* (Кишинів, «Правителі карпато-дністровських земель після битви у Синіх Водах»).

Великою делегацією науковців була представлена Україна. Причому вітчизняні вчені презентували широкий ареал регіонів і наукових шкіл нашої держави: *Л.Войтович* (Львів, «Литовська політика князя Лева Даниловича»), *Ю.Довган* (Івано-Франківськ, «Еволюція воєнної тактики татар у XIV–XV ст.»), *С.Бочаров* (Сімферополь, «Битва на Синій Воді та Кримський улус Золотої Орди»), *Б.Черкас* (Київ, «Синьоводська битва 1362 р. в контексті політичної історії західних улусів Золотої Орди (Крило Мувала) під час «Великої Замятні»»), *А.Федорук* (Чернівці, «Битви на Синіх Водах (1362 р.) і на Дону (1380 р.): порівняльний аналіз воєнного мистецтва»), *О.Русина* (Київ, «Конструювання історичної пам'яті в Україні: битва на Синіх Водах»), *Я.Пилипчук* (Київ, «Сепаратизм у Золотій Орді (європейський вектор, XIV–XV ст.)»).

На жаль, незадовго перед конференцією з життя пішов відомий дослідник синьоводської проблематики Фелікс Михайлович Шабульдо. Учасники заходу вшанували його пам'ять хвилиною мовчання. Також було зачитано повний текст останньої студії Ф.Шабульда «Підсумки вивчення Синьоводської битви».

Пленарні засідання було присвячено огляду й аналізу джерел, історичній складовій та археологічним знахідкам. Конференція відзначилася плідними й подеколи доволі гострими дискусіями. Крім безпосередньо пленарних засідань організатори влаштували низку цікавих і пізнавальних екскурсій по історичних місцях Каунаса, Тракая й Кярнаве. За результатами конференції готується до видання науковий збірник.

О.Л.Оспян (КРАМАТОРСЬК)

**МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЛАТИНСЬКА СПАДЩИНА:
ПОЛЬЩА, ЛИТВА, РУСЬ: ВПЛИВ ЛАТИНСЬКОЇ СПАДЩИНИ
НА РОЗВИТОК ІДЕНТИЧНОСТЕЙ НА ЗЕМЛЯХ КОРОНИ ПОЛЬСЬКОЇ
ТА ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО: ІСТОРІЯ, МОВА, ЛІТЕРАТУРА,
МОДЕЛЮВАННЯ ЗРАЗКІВ КУЛЬТУРИ ТА МЕНТАЛЬНОСТІ»**

Захід відбувся 29–30 березня 2012 р. у Флоренції. Організаторами конференції виступили кафедра античності, середньовіччя, Відродження та лінгвістики Флорентійського університету, кафедра іноземних мов і літератур Веронського університету, Польський інститут у Римі та Асоціація славістів Італії. Організаційний комітет очолили професори Марчелло Гарцаніті (Флоренція) та Джованна Седіна (Верона). На конференцію було запрошено десять доповідачів із Польщі, України, Білорусії, Литви та Італії.

Перша секція присвячувалася питанням впливу латиномовної поезії на формування ідентичності в ранньомодерній Польщі (головував професор Луїджі Маринеллі). Загальний огляд розвитку латиномовної поезії в Польщі та Литві XVI–XVIII ст. було подано в доповіді *Войцеха Миколайчака* «Антична та християнська спадщина в латинській поезії ренесансної й барочної Польщі». *Пьотр Урбанський* у своїй доповіді «Ідентичність у неолатинській поезії єзуїтів Польщі (Сарбевський, Інєс) XVII ст.»